

No. 28163

**FINLAND
and
POLAND**

**Agreement on the promotion and reciprocal protection of
investments. Signed at Helsinki on 5 April 1990**

Authentic texts: Finnish, Polish and English.

Registered by Finland on 11 June 1991.

**FINLANDE
et
POLOGNE**

**Accord relatif à la promotion et la protection réciproques des
investissements. Signé à Helsinki le 5 avril 1990**

Textes authentiques : finnois, polonais et anglais.

Enregistré par la Finlande le 11 juin 1991.

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA PUOLAN
TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ SJOITUSTEN EDIS-
TÄMISESTÄ JA NIIDEN VASTAVUOROISESTA SUOJELUSTA

Suomen tasavallan hallitus ja Puolan tasa-
vallan hallitus,

jotka haluavat laajentaa ja syventää keski-
näisiä suhteitaan taloudellisen, teollisen, tie-
teellisen ja teknisen yhteistyön aloilla pitkällä
aikavälillä ja erityisesti luoda suotuisat edelly-
tykset sopimuspuolen sijoittajien toisen sopi-
muspuolen alueella tekemille sijoituksille; ja

jotka tunnustavat tarpeen suojella kumman-
kin sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoit-
uksia sekä lisätä pääoman liikkuvuutta ja
yksittäisten liiketoimien käynnistymistä tavoit-
teenaan molempien sopimuspuolten taloudelli-
nen menestys;

ovat sopineet seuraavasta:

I artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

(1) (a) "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaisia va-
roja, jotka sijoitetaan sijoituksen alueelleen
vastaanottavan sopimuspuolen lakien mukal-
sesti ja käsittää erityisesti, mutta ei yksinomal-
sesti:

(i) irtaimen ja kiinteän omaisuuden ja muut
omistusoikeudet kuten kiinnitykset, pidätysoi-
keudet ja pantit;

(ii) yhtiöiden osakkeet ja muut osuudet sekä
yhtiöiden debentuurit tai osuudet tällaisten yhtiöiden omaisuuteen;

(iii) oikeuden rahan, rahalliseen saatavaan
tai suoritukseen, jolla on taloudellinen arvo;

(iv) henkisen omaisuuden ja teollisoikeudet,
joihin kuuluvat tekijänoikeus, patentit, tavara-
merkit, kaupanimet, teolliset mallioikeudet,
liikesalaisuudet, tekniset valmistusmenetelmät
ja tietotaito sekä goodwill-arvo;

(v) liiketoiminnan toimitukset, joilla on talou-
dellista merkitystä ja jotka vaaditaan sopimus-
puolen lainsäädännön nojalla taloudellisen toi-
minnan harjoittamiseksi ja jotka perustuvat
lakiin, hallinnolliseen päätökseen tai sopimuk-
seen mukaan lukien luonnonvarojen etsintää,
jalostamista, louhintaa tai hyödyntämistä kos-
kevat toimitukset;

(b) "tuotto" tarkoittaa sijoituksista saatavaa
hyötyä, erityisesti voittoa, korkoa, pääomatu-

loja, osinkoja, rojalteja tai muuta vastaavaa
tuottoa;

(c) "sijoittaja" tarkoittaa kummankin sopi-
muspuolien osalta:

(i) luonnollisia henkilöitä, joilla on jomman
kumman sopimuspuolen kansalaisuus;

(ii) yhtiöitä, yrityksiä, järjestöjä tai yhteisö-
jä, jotka on perustettu tai muodostettu sen
sopimuspuolen lakien mukaisesti, jonka alueel-
la niillä on keskuspaikkansa;

(d) "alue" tarkoittaa Suomen ja Puolan
osalta aluetta, joka muodostaa Suomen tasa-
vallan ja vastaavasti aluetta, joka muodostaa
Puolan tasavallan;

(e) "sopimuspuoli" tarkoittaa Suomen tasa-
valtaa tai Puolaa tasavaltaa siten kuin asiayh-
teys edellyttää.

(2) (a) Jos sijoitusta suunnitellaan sopimus-
puolen alueelle sellaisen yhtiön toimesta, joka
ei täytä tämän artiklan 1 kappaleen (c) (ii)
kohdan määritelmän mukaisia ehtoja, mutta
jossa toisen sopimuspuolen sijoittajilla on hal-
litseva osuus osakeomistuksen perusteella, en-
siksi mainitun sopimuspuolen on, jos se sallii
sijoituksen, molempien sopimuspuolten keske-
nään niin sopiessa pidettävä yhtiötä sellaisena,
joka saa suojelua tämän sopimuksen mukaises-
ti sanotun sijoituksen osalta.

(b) Jos tällainen yhtiö on kuitenkin laimin-
lyönyt esittää vaatimuksen tai on ryhtynyt
oikeustoimiin kolmannen valtion kanssa solmi-
tun sijoitusten suojelua koskevan sopimuksen
perusteella, se ei voi vaatia suojelua tämän
sopimuksen perusteella.

2 artikla

Sopimuksen soveltamisala

(1) Tätä sopimusta sovelletaan ainoastaan
sijoituksiin, jotka on tehty vastaanottajamaan
lakien, määräysten ja menettelytapojen mukal-
sesti.

(2) Ellei tämän artiklan 1 kappaleen mää-
räyksistä muuta johdu, tätä sopimusta sovelle-
taan kaikkiin sijoituksiin, joita sopimuspuolen
kansalaiset tai yhtiöt ovat tehneet toisen sopi-
muspuolen alueella 1 päivän heinäkuuta 1986
jälkeen.

3 artikla

Lisämääräykset

Jos sopimuspuolen lainsäädäntö tai kansainvälisen oikeuden mukaiset nykyiset tai myöhemmin syntyvät velvollisuudet sopimuspuolten välillä tämän sopimuksen lisäksi sisältävät yleisen tai erityisen oikeussäännön, joka oikeuttaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemät sijoitukset saamaan edullisemman kohtelun kuin tämän sopimuksen perusteella, tällaisella oikeussäännöllä on etusija siltä osin kuin se on tätä sopimusta edullisempi.

4 artikla

Sijoitusten suojeleminen

Kummankin sopimuspuolen on turvattava kaikissa tilanteissa lakiansa ja määräystensä sallimissa rajoissa sekä kansainvälisen oikeuden mukaisesti kohtuullinen ja oikeudenmukainen kohtelu toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemille sijoituksille.

5 artikla

Suosituimmuusmääräykset

(1) Ellei 6 artiklan määräyksistä muuta johdu, kumpikaan sopimuspuoli ei sovelle alueellaan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti vastaanotettuihin toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiin sijoituksiin tai niiden tuottoon epäedullisempaa kohtelua kuin se soveltaa minkään kolmannen valtion sijoittajien tekemiin sijoituksiin tai niiden tuottoon.

(2) Kumpikaan sopimuspuoli ei saa pakkolunastus- tai kansallistamistapauksissa kohdella alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajia epäedullisemmin kuin kolmannen valtion sijoittajia.

6 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräyksiä sellaisen kohtelun myöntämisen osalta, joka ei ole epäedullisempaa kuin, mitä sovelletaan kolmannen valtion sijoittajiin, ei voida tulkita siten, että se velvoittaisi toista sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajien etua kohtelusta, suosituimmuudesta tai etuoikeudesta, joka johtuu:

(a) olemassa olevasta tai tulevasta tulliliitosta, vapaakauppa-alueen muodostamista koskevista sopimuksesta tai muista alueellisen taloudellisen yhteistyön muodoista, jotka osapuoleksi jompi kumpi sopimuspuolista on tullut tai saattaa tulla, tai

(b) kansainvälisestä sopimuksesta tai järjestelystä, jotka liittyvät kokonaan tai pääasiassa verotukseen.

7 artikla

Menetysten korvaaminen

Sopimuspuolen sijoittajiin, joiden sijoituksille aiheutuu menetyksiä toisen sopimuspuolen alueella sodan tai muun aseellisen selkkauksen, lähtötilan tai vastaavanlaisen tapahtuman vuoksi, ei saa soveltaa ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen, hyvityksen tai muunlaisen järjestelyn osalta epäedullisempaa kohtelua, kuin toinen sopimuspuoli soveltaa kolmannen valtion sijoittajiin. Tällaisten mahdollisten suoritususten on oltava vapaasti siirrettävissä sopimuspuolten välillä.

8 artikla

Pakkolunastus

(1) Sopimuspuolten sijoittajien tekemiä sijoituksia ei saa toisen sopimuspuolen alueella kansallistaa tai pakkolunastaa, eikä niihin saa kohdistaa toimenpiteitä, jotka vastaavat vaikutuksiltaan kansallistamista tai pakkolunastusta, paitsi seuraavin ehdoin:

(a) toimenpiteisiin ryhdytään yleisen edun vuoksi ja asianmukaisin laillisin menettelyin kansainvälisen oikeuden mukaisesti;

(b) toimenpiteet eivät ole syrjiviä; ja

(c) toimenpiteisiin liittyvät määräykset nopean, riittävän ja tehokkaan korvauksen suorittamisesta. Tällaisen korvauksen on katettava toimenpiteen kohteena olevan sijoituksen markkina-arvo välittömästi ennen edellä tässä kappaleessa tarkoitettuihin toimiin ryhtymistä tai niiden julkiseen tietoon tuleamista, ja sen on oltava vapaasti siirrettävissä vaihdettavana valuuttoina sopimuspuolen alueelta sen virallisen valuuttakurssin mukaan, joka on voimassa arvon määrittämispäivänä. Siirto on toteutettava ilman aiheetonta viivytystä siirtomuodollisuuksien suorittamisen tavanomaisen ajanjakson kuluessa, mikä ei missään tapauksessa saa ylittää kuutta kuukautta. Korvaukseen on sisällyttävä korko, jonka laskeminen aloitetaan yhden kuukauden kuluttua toimenpiteen alkamisesta ja joka ulottuu maksupäivään asti Lontoon Interbank Offered Rate'n mukaisen, kyseiseen valuuttaan ja vastaavalle ajalle sovelletun korkokannan mukaan.

(2) Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös sijoituksen tuottoihin sekä sen lakkauttamisesta saatavaan tuottoon.

(3) Sijoittajalla, jonka sijoitus on pakkolunastettu, on oikeus pyytää pakkolunastuksen suorittaneen sopimuspuolen lain nojalla tämän

oikeus- tai muuta vastaavaa viranomaista tarkastamaan hänen tapauksensa ja arvioimaan hänen sijoituksensa arvo tämän kappaleen periaatteiden mukaisesti.

9 artikla

Sijoituksen ja tuottojen palauttaminen

(1) Sopimuspuolen on lakiensa ja määräystensä mukaan sekä niiden asettamissa rajoissa sallittava ilman rajoitusta tai tarpeetonta viivytystä (kuuden kuukauden kuluessa) siirtää vaihdettavina valuutoina:

(a) voitto, pääomavoitot, osingot, rojalit, tekniset avustukset ja muut maksut, korot ja muut toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksista aiheutuneet tuotot;

(b) sijoitukseen liittyvien lainojen takaisinmaksua koskevat varat;

(c) sijoituksen myynnistä, sen osittaisesta myynnistä tai lakkauttamisesta saatava tuotto; ja

(d) toisen sopimuspuolen kansalaisten, joilla on lupa tehdä työtä sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen parissa, ansaitsemat nettotulot.

(2) Sopimuspuolten on myös sallittava sellaisen irtaimen omaisuuden, jonka omistusoikeus säilyy sijoittajalla ja joka muodostaa osan toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksesta, vapaa siirtäminen alueeltaan.

(3) Voitot ja muut tuotot Puolan tasavallassa tehdystä sijoituksesta ei-vaihdettavassa valuutassa saadaan vaihtaa ulkomaan valuuttaan ja siirtää pois maasta, kun asianomaiset Puolan viranomaiset ovat antaneet siihen etukäteen luvan. Puolan Valtionpankki antaa vaadittavan vaihdettavan valuutan samaa ei-vaihdettavaa valuuttaa vastaan.

(4) Suomalaiset sijoittajat voivat käyttää markkinamekanismeja, esimerkiksi huutokauppoja, ostaakseen ja myydäkseen ulkomaan valuuttaa Puolan tasavallan lakien ja määräysten mukaisesti. Näin saatu vaihdettava valuutta on vapaasti siirrettävissä.

(5) Sopimuspuolet sitoutuvat soveltamaan tämän artiklan 1—4 kappaleissa tarkoitettuihin siirtoihin yhtä edullista kohtelua kuin ne soveltavat kolmannen valtion sijoittajien tekemistä sijoituksista aiheutuviin siirtoihin.

10 artikla

Sopimuspuolen ja sijoittajan väliset riittaisuudet

(1) Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen väliset riidat, jotka koskevat viimeksi mainitun tämän sopimuksen 8 artiklan mukaisesti ensiksi mainitun sijoitukseen kohdistuvaa velvoitetta, ja joista ei ole päästy

sovintoon kolmen kuukauden kuluessa kirjallisen vaatimuksen esittämisestä, voidaan jomman kumman riitapuolen vaatimuksesta alistaa ratkaistavaksi joko:

(a) Sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisu- ja sovittelukeskukselle (jäljempänä "keskus") ottaen huomioon valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta Washington D.C:ssä 18 päivänä maaliskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen soveltuvat määräykset, sikäli kuin molemmat sopimuspuolet ovat tulleet mainitun yleissopimuksen osapuoliksi; tai

(b) kansainväliselle ad hoc -välimiesoikeudelle, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppalakikomission (UNCITRAL) voimassa olevien välitymenettelyä koskevien sääntöjen nojalla. Riitapuolet voivat kirjallisesti sopia muutoksista näihin sääntöihin.

(2) Tämän artiklan 1 kappaleen niistä määräyksistä huolimatta, jotka koskevat riidan alistamista välitymenettelyyn, sijoittajalla on oikeus valita sovitellumenettely ennen kuin riita alistetaan välitymenettelylle.

(3) Sopimuspuolet tunnustavat välitustuomion ja panevat sen täytäntöön vuonna 1958 New Yorkissa tehdyn ulkomaisten välitustuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan yleissopimuksen mukaisesti.

(4) Sopimuspuoli ei voi käsitellä diplomaattiteitse riitaa, joka on annettu tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti välimiesoikeuden ratkaistavaksi, ellei:

(a) välimiesoikeus päättää, että riita ei kuulu sen tuomiovaltaan; tai

(b) toinen sopimuspuoli ei alistu välimiesoikeuden asettamaan tuomioon tai noudata sitä.

11 artikla

Sopimuspuolten väliset riitaisuudet

(1) Sopimuspuolten väliset riidat tämän sopimuksen tuikinnasta ja soveltamisesta on mahdollisuuksien mukaan ratkaistava diplomaattiteitse.

(2) Ellei sopimuspuolten välistä riitaa voida näin ratkaista, se on saatettava jomman kumman sopimuspuolen pyynnöstä ad hoc -välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

(3) Sellainen välimiesoikeus perustetaan erikseen jokaista tapausta varten seuraavalla tavalla:

Kahden kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden oikeuden jäsenistä. Nämä nimetyt jäsenet valitsevat sitten kolmannen valtion kansalaisen, joka nimitetään molempien sopimuspuolten suostumuksella oikeuden puheenjohtajaksi. Puheen-

johtaja on nimitettävä kahden kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämisestä.

(4) Ellei tarvittavia nimityksiä ole suoritettu tämän artiklan 3 kappaleessa määrättyjen aikojen kuluessa, jompi kumpi sopimuspuolista voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa suorittamaan nämä nimitykset. Jos puheenjohtaja on jomman kumman sopimuspuolen kansalainen tai jos muut syyt estävät häntä täyttämästä sanottua tehtävää, varapuheenjohtajaa on pyydetävä suorittamaan nimitykset. Jos varapuheenjohtaja on jomman kumman sopimuspuolen kansalainen tai jos muut syyt estävät häntä täyttämästä sanottua tehtävää, Kansainvälisen tuomioistuimen virkaiässä seuraavaa jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen ja joka ei ole muutoin esteellinen täyttämään sanottua tehtävää, on pyydetävä suorittamaan tarvittavat nimitykset.

(5) Välimiesoikeus päättää omasta menettelytavastaan. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Sen päätös on lopullinen ja molempia sopimuspuolia sitova. Välimiesoikeuden tulee sopimuspuolen pyynnöstä ilmoittaa tuomionsa perustelut.

(6) Kumpikin sopimuspuoli vastaa oman jäsenensä kustannuksista sekä omasta osallistumisestaan välimiesoikeusmenettelyyn; puheenjohtajan kustannuksista ja muista kuluista sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin. Välimiesoikeus voi kuitenkin päätöksellään määrätä toisen sopimuspuolista vastaamaan suuremmasta osuudesta kustannuksista, ja tällainen päätös on molempia sopimuspuolia sitova.

12 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli suorittaa maksun jollekin sijoittajistaan sijoitukseen liittyvän takuun perusteella, toisen sopimuspuolen on tunnustettava ensiksi mainitun sopimuspuolen 11 artiklan mukaisia oikeuksia loukkaamatta tämän sijoittajan oikeus siirtää omistus- tai muu oikeus tälle sopimuspuolelle ja tämän sopimuspuolen omistus- tai muuta oikeutta koskeva sijaantu-

lo, ottaen huomioon toisen sopimuspuolen oikeus vähentää verot tai muut erääntyvät ja sijoittajan maksettavaksi kuuluvat julkiset maksut.

13 artikla

Neuvottelut

Sopimuspuolten edustajien tulee pitää tarvittaessa kokouksia, joissa voidaan tarkastella tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Kokouksia pidetään toisen sopimuspuolen ehdotuksesta sellaisessa paikassa ja sellaisena aikana, josta on sovittu diplomaattiteitse.

14 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimuspuolten hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaantulon edellyttämät valtiosäännön mukaiset vaatimukset ovat tulleet täytetyiksi.

15 artikla

Voimassaoloaika ja päättyminen

(1) Tämä sopimus on voimassa viisitoista vuotta. Sen jälkeen se on voimassa 12 kuukauden päättymiseen asti siitä päivästä, kun toinen sopimuspuolista on ilmoittanut kirjallisesti irtisanomisesta toiselle sopimuspuolelle.

(2) Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen kuin tämän sopimuksen irtisanominen tulee voimaan, 1—14 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa kymmenen vuotta sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen ja sen jälkeen estämättä yleisen kansainvälisen oikeuden sääntöjen soveltamista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Heisingissä, 5 päivänä huhtikuuta 1990, kahtena suomen-, puolan- ja englanninkielisenä alkuperäiskappaleena, jotka kaikki ovat yhtä todistusvoimaisia. Tulkintaerimielisyyksissä on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta:

PERTTI PAASIO

Puolan tasavallan
hallituksen puolesta:

KRZYSZTOF SKUBISZEWSKI

[POLISH TEXT — TEXTE POLONAIS]

**UMOWA MIĘDZY RZĄDEM REPUBLIKI FINLANDII A RZĄDEM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W SPRAWIE POPIERANIA I
WZAJEMNEJ OCHRONY INWESTYCJI**

**Rząd Republiki Finlandii i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej
Dążąc do rozszerzenia i pogłębienia wzajemnych stosunków
w dziedzinie gospodarczej, przemysłowej oraz współpracy naukowej
i technicznej, opartych na długoterminowej podstawie, a w szczególności dążąc do stworzenia korzystnych warunków dla inwestycji
dokonywanych przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na
terytorium drugiej Umawiającej się Strony,**

**Uznając potrzebę ochrony inwestycji inwestorów obu Umawiających
się Stron i stymulowania przepływu kapitału oraz indywidualnej
inicjatywy handlowej mających na celu gospodarczy dobrobyt obu
Umawiających się Stron,**

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej Umowy:

**(1) (a) "inwestycja" oznacza wszelkie mienie zainwestowane
zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony,
przyjmującej inwestycje na swoim terytorium,
a w szczególności, choć nie wyłącznie:**

- (i) ruchomości i nieruchomości oraz wszelkie inne
prawa rzeczowe takie jak hipoteka, prawo
zatrzymania, zastaw;**

- (ii) akcje i inne udziały w spółkach oraz obligacje spółek lub uczestnictwa we własności takich spółek;
 - (iii) tytuły lub roszczenia pieniężne albo inne świadczenie mające wartość finansową;
 - (iv) prawa własności intelektualnej i przemysłowej, włączając prawa autorskie, patenty, znaki handlowe, nazwy handlowe, wzory przemysłowe, tajemnice handlowe, procesy techniczne oraz know-how i goodwill;
 - (v) koncesje gospodarcze mające wartość finansową, które są wymagane dla prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z prawem odnośnej Umawiającej się Strony, przyznane przez prawo, decyzję administracyjną lub umowę, włączając koncesje na poszukiwanie, uprawianie, wydobywanie czy eksploatację zasobów naturalnych;
- (b) "przychody" oznaczają wpływy uzyskiwane z inwestycji w szczególności zysk, odsetki, dochody z kapitału, dywidendy, należności licencyjne i inne bieżące wpływy;
- (c) "inwestor" oznacza, w odniesieniu do każdej Umawiającej się Strony:
- (i) osoby fizyczne, posiadające obywatelstwo jednej Umawiającej się Strony,
 - (ii) wszelkie spółki, firmy, organizacje i stowarzyszenia założone lub utworzone zgodnie z prawem jednej Umawiającej się Strony, z siedzibą na jej terytorium;
- (d) "terytorium" oznacza w odniesieniu do Finlandii i Polski terytorium odpowiednio Republiki Finlandii i Rzeczypospolitej Polskiej;

- (e) "Umawiająca się Strona" oznacza w zależności od kontekstu Republikę Finlandii lub Rzeczpospolitą Polską.
- (2) (a) Jeżeli przewiduje się dokonanie inwestycji na terytorium jednej Umawiającej się Strony przez spółkę, która nie jest objęta definicją zawartą w paragrafie (1)(c)(ii) niniejszego artykułu, ale w której inwestorzy drugiej Umawiającej się Strony mają przeważający interes ze względu na udział w kapitale zakładowym, pierwsza Umawiająca się Strona, w razie dopuszczenia tej inwestycji, będzie w drodze wzajemnej umowy pomiędzy Umawiającymi się Stronami, uznawać tę spółkę za korzystającą z ochrony niniejszej Umowy w odniesieniu do powyższej inwestycji.
- (b) Jednakże jeżeli taka spółka zanlechała zgłoszenia roszczenia lub skorzystała ze środków przysługujących jej na mocy umowy o ochronie inwestycji zawartej z państwem trzecim, to nie może powoływać się na postanowienia niniejszej Umowy.

Artykuł 2

Zakres stosowania Umowy

- (1) Niniejszą Umowę stosuje się jedynie do inwestycji dokonanych zgodnie z ustawodawstwem i procedurą państwa przyjmującego.
- (2) Przy zachowaniu zgodności z postanowieniami paragrafu (1) tego artykułu niniejszą Umowę stosuje się do wszystkich inwestycji dokonanych na terytorium jednej Umawiającej się Strony przez obywateli lub spółki drugiej Umawiającej się Strony po dniu 1 lipca 1986 r.

Artykuł 3

Postanowienia dodatkowe

Jeżeli regulacje prawne jednej Umawiającej się Strony lub istniejące aktualnie czy powstałe w przyszłości pomiędzy Umawiającymi się Stronami inne niż niniejsza Umowa zobowiązania wynikające z prawa międzynarodowego zawierają w zakresie uregulowanym niniejszą Umową postanowienie ogólne lub szczegółowe, uprawniające inwestycje inwestora drugiej Umawiającej się Strony do traktowania bardziej korzystnego niż przewidziane niniejszą Umową, takie postanowienie w zakresie, w jakim jest bardziej korzystne, będzie miało pierwszeństwo przed niniejszą Umową.

Artykuł 4

Ochrona Inwestycji

Każda Umawiająca się Strona będzie, zgodnie ze swoim ustawodawstwem i stosownie do prawa międzynarodowego, zapewniać zawsze sprawiedliwe i właściwe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Klauzula największego uprzywilejowania

- (1) Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 6, żadna Umawiająca się Strona nie będzie na swoim terytorium traktować mniej korzystnie inwestycji dopuszczonych zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy lub przychodów inwestorów drugiej Umawiającej się Strony niż inwestycje lub przychody inwestorów jakiegokolwiek państwa trzeciego.

- (2) Żadna Umawiająca się Strona, nie będzie na swoim terytorium traktować mniej korzystnie inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, odnośnie wyłączenia lub nacjonalizacji, niż inwestorów państwa trzeciego.

Artykuł 6

Wyłączenia

Postanowienia niniejszej Umowy odnoszące się do przyznania traktowania nie mniej korzystnego niż inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego nie będą interpretowane jako zobowiązujące jedną Umawiającą się Stronę do przyznawania inwestorom drugiej Umawiającej się Strony korzyści dotyczących traktowania, preferencji lub przywilejów wynikających z:

- (a) jakiegokolwiek istniejącej czy przyszłej unii celnej lub umowy dotyczącej utworzenia sfery wolnego handlu lub innych form regionalnej współpracy gospodarczej, której jedna z Umawiających się Stron jest lub może stać się stroną, lub
- (b) jakiegokolwiek międzynarodowej umowy lub porozumienia dotyczącego w całości lub głównie opodatkowania.

Artykuł 7

Odszkodowanie za straty

Inwestorom jednej Umawiającej się Strony, których inwestycje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony doznały uszczerbku z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego lub podobnych zdarzeń będzie przyznane odnośnie odtworzenia, odszkodowania, kompensaty lub innego uregulowania, traktowanie nie mniej korzystne niż to, które Umawiająca się

Strona przyzna inwestorom państw trzecich. Ewentualne płatności z powyższych tytułów będą podlegały wolnemu transferowi pomiędzy Umawiającymi się Stronami.

Artykuł 8

Wywłaszczenie

- (1) Inwestycje dokonane przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony nie będą podlegały nacjonalizacji, wywłaszczeniu ani poddane innym środkom wywołującym skutki równoznaczne nacjonalizacji lub wywłaszczeniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, chyba że nastąpi to z zachowaniem następujących warunków:**
- (a) środki te zostaną podjęte w interesie publicznym i stosownie do procedury prawnej zgodnej z prawem międzynarodowym,**
 - (b) środki te nie będą dyskryminacyjne, oraz**
 - (c) środkom tym będą towarzyszyły postanowienia o wypłaceniu niezwłocznego, właściwego i efektywnego odszkodowania.**

Odszkodowanie także będzie odpowiadało wartości rynkowej inwestycji, bezpośrednio przed podjęciem lub podaniem do publicznej wiadomości środków wyżej wymienionych w niniejszym paragrafie i będzie podlegało transferowi w walutach wymiennalnych z Umawiającej się Strony według oficjalnego kursu wymiany obowiązującej w dacie ustalenia wartości inwestycji. Transfer będzie dokonany bez zbędnej zwłoki w okresie normalnie potrzebnym dla dokonania formalności z nim związanych, w każdym razie nie przekraczającym sześciu miesięcy.

Odszkodowanie obejmować będzie odsetki naliczane poczynając od upływu pierwszego miesiąca po podjęciu środków do daty płatności według stopy procentowej opartej na Londyńskiej Międzybankowej Stawce Depozytów Oferowanych (London Interbank Offered Rate) dla właściwej waluty i odpowiedniego okresu.

- (2) Postanowienia paragrafu (1) niniejszego artykułu stosuje się również do przychodów z inwestycji, jak również w razie likwidacji, do wpływów uzyskanych z likwidacji.
- (3) Inwestorowi którego inwestycja została wyłączone będzie przysługiwało uprawnienie zgodnie z prawem wyłączonej Umawiającej się Strony do niezwłocznego zbadania jego sprawy oraz ustalenia wartości jego inwestycji przez sąd lub inny właściwy organ tej Umawiającej się Strony zgodnie z zasadami określonymi w tym paragrafie.

Artykuł 9

Transfer inwestycji i przychodów

- (1) Każda Umawiająca się Strona zezwoli, zgodnie i w zakresie dopuszczonym przez jej ustawodawstwo, bez utrudnień lub zbędnej zwłoki (w ciągu sześciu miesięcy) na transfer w walucie wymiennej:
 - (a) zysku, dochodów z kapitału, dywidend, należności licencyjnych, za pomoc techniczną i innych opłat, odsetek i innych przychodów pochodzących z inwestycji dokonanych przez Inwestorów drugiej Umawiającej się Strony;
 - (b) kwot pochodzących ze spłaty pożyczek związanych z inwestycją;

- (c) wpływów z całkowitej lub częściowej sprzedaży lub z likwidacji każdej inwestycji, oraz
 - (d) wynagrodzeń netto obywateli drugiej Umawiającej się Strony, którzy zostali zatrudnieni w związku z inwestycją na jej terytorium.
- (2) Umawiające się Strony dopuszczają również wolny transfer z ich terytoriów ruchomości, do których inwestor zachowuje prawo własności i które stanowią część inwestycji inwestora drugiej Umawiającej się Strony.
- (3) Zyski i wszelkie inne przychody z inwestycji dokonanych w Rzeczypospolitej Polskiej w walucie niewymienialnej mogą być zamienione na walutę obcą i przekazane za granicę, jeżeli właściwe władze polskie udzieliły wcześniejszego zezwolenia.
Kwota taka w walucie wymienialnej zostanie dostarczona przez Narodowy Bank Polski w zamian za płatność w tej samej walucie niewymienialnej.
- (4) Fińscy inwestorzy mogą wykorzystywać mechanizmy rynkowe np. przetargi, dla zakupu i sprzedaży walut obcych zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej. Tak uzyskana waluta wymienialna podlega wolnemu transferowi.
- (5) Umawiające się Strony będą traktować transfery, o których mowa w paragrafach (1) - (4) niniejszego artykułu tak samo korzystnie jak transfery pochodzące z inwestycji dokonanych przez inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego.

Artykuł 10

Spory pomiędzy Umawiającą się Stroną a inwestorem

- (1) Spory pomiędzy inwestorem jednej Umawiającej się Strony a drugą Umawiającą się Stroną dotyczące zobowiązania tej

drugiej według artykułu 8 niniejszej Umowy odnośnie Inwestycji pierwszego, które nie zostaną polubownie rozstrzygnięte w ciągu trzech miesięcy od pisemnego zawładowienia o roszczeniu mogą być, na żądanie każdej ze stron sporu, poddane rozstrzygnięciu:

- (a) do Międzynarodowego Centrum dla Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych (zwanego dalej "Centrum") zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Konwencji o rozstrzygnięciu sporów inwestycyjnych pomiędzy państwami a obywatelami państw wyłożonej do podpisu w Waszyngtonie 18 marca 1965 r., jeżeli obie Umawiające się Strony staną się stronami tej konwencji, lub
 - (b) do międzynarodowego trybunału arbitrażowego ad hoc utworzonego zgodnie z Regulami Arbitrażowymi Komisji Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego, które będą wówczas obowiązywać. Strony sporu mogą w formie pisemnej zmodyfikować te Reguły.
- (2) Niezależnie od postanowień paragrafu (1) tego artykułu dotyczących poddania sporu arbitrażowi, inwestorowi przysługiwać będzie prawo wyboru procedury pojednawczej przed poddaniem sporu pod rozstrzygnięcie arbitrażu.
- (3) Orzeczenia arbitrażowe będą uznawane i wykonywane przez Umawiające się Strony zgodnie z Konwencją nowojorską z 1958 r. o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych.
- (4) Żadna Umawiająca się Strona nie będzie podnosić drogą dyplomatyczną sporu przedłożonego arbitrażowi zgodnie z paragrafem (1) tego artykułu, chyba że:

- (a) trybunał arbitrażowy uzna, że spór nie podlega jego jurysdykcji; lub
- (b) druga Umawiająca się Strona zaniecha dotrzymania lub wykonania orzeczenia wydanego przez trybunał arbitrażowy.

Artykuł 11

Spory pomiędzy Umawiającymi się Stronami

- (1) Spory pomiędzy Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej Umowy powinny być, w miarę możliwości rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.
- (2) Jeżeli spór pomiędzy Umawiającymi się Stronami nie może być w ten sposób rozstrzygnięty, zostanie on, na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony przedłożony do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu powołanemu ad hoc.
- (3) Takl trybunał arbitrażowy będzie powoływany dla każdej indywidualnej sprawy w następujący sposób:
W ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosku arbitrażowego każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego członka trybunału. Wyznaczeni członkowie wybiorą następnie obywatela państwa trzeciego, który po zaaprobowaniu przez obie Umawiające się Strony zostanie wyznaczony przewodniczącym trybunału.

Przewodniczący zostanie wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od daty wyznaczenia pozostałych członków.

- (4) Jeżeli w terminach określonych w paragrafie 3 tego artykułu nie zostaną dokonane niezbędne nominacje, każda Umawiająca się Strona może, w braku innych uzgodnień, zwrócić się do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie takich nominacji.
- Jeżeli Przewodniczący jest obywatelem którejkolwiek Umawiającej się Strony lub jeżeli z innych przyczyn nie może wypełnić powyższej funkcji, do dokonania niezbędnych nominacji zostanie zaproszony Wiceprzewodniczący. Jeżeli Wiceprzewodniczący jest obywatelem którejkolwiek Umawiającej się Strony lub jeżeli z innych przyczyn nie może wypełnić powyższej funkcji do dokonania niezbędnych nominacji zostanie zaproszony najstarszy rangą członek Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który nie jest obywatelem żadnej Umawiającej się Strony i inne przyczyny nie unemożliwiają mu wypełniania powyższej funkcji.
- (5) Trybunał arbitrażowy określi tryb swojego postępowania. Trybunał orzeka większością głosów. Orzeczenie jest ostateczne i wiążące dla obu Umawiających się Stron. Na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunał sporządza uzasadnienie orzeczenia.
- (6) Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty udziału wyznaczonego przez siebie arbitra i swojego uczestnictwa w postępowaniu arbitrażowym; koszty udziału przewodniczącego i pozostałe koszty ponoszą Umawiające się Strony w częściach równych. Trybunał arbitrażowy może jednak w orzeczeniu ustalić większy udział w kosztach jednej z Umawiających się Stron i orzeczenie to będzie wiążące dla obu Umawiających się Stron.

Artykuł 12

Subrogacja

Jeżeli Umawiająca się Strona dokona na rzecz jej Inwestorów płatności z tytułu gwarancji udzielonej w odniesieniu do Inwestycji, druga Umawiająca się Strona nie naruszając praw pierwszej Umawiającej się Strony wynikających z artykułu 11, uznaje przejście wszelkich praw lub roszczeń tego Inwestora na tę Umawiającą się Stronę i przejęcie przez tę Umawiającą się Stronę wszelkich praw lub roszczeń, z zastrzeżeniem prawa drugiej Umawiającej się Strony do potrącenia wymagalnych podatków lub innych ciężarów publicznych należnych od Inwestora.

Artykuł 13

Konsultacje

Przedstawiciele Umawiających się Stron będą w razie potrzeby spotykać się w celu przeglądu stanu realizacji niniejszej Umowy. Spotkania odbywać się będą na wniosek jednej z Umawiających się Stron w miejscu i czasie uzgodnionym w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 14

Wejście w życie

Umowa niniejsza wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia, w którym Rządy Umawiających się Stron notyfikują sobie wzajemnie, że konstytucyjne wymogi dotyczące wejścia jej w życie zostały spełnione.

Artykuł 15

Czas obowiązywania i wypowiedzenie

- (1) Umowa zawarta jest na okres piętnastu lat. Po tym okresie Umowa ulega przedłużeniu na czas nieokreślony i będzie mogła być w dowolnym terminie wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą Umawiającą się Stronę; w takim przypadku utraci ona moc po upływie 12 miesięcy od dnia wypowiedzenia.
- (2) W odniesieniu do Inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia niniejszej Umowy, postanowienia artykułów 1 - 14 pozostają w mocy na dalszy okres dziesięciu lat od daty wygaśnięcia, nie wykluczając możliwości zastosowania następnie ogólnych zasad prawa międzynarodowego.

Na dowód czego niżej podpisani należycie upoważnieni do tego przez swoje Rządy, podpisali niniejszą Umowę.

Sporządzono wHelsinkach..... dnia ...5 kwietnia 1990 r.....
w dwóch egzemplarzach, każdy w językach: fińskim, polskim
i angielskim, przy czym wszystkie teksty mają jednakową moc.
W razie rozbieżności przy ich Interpretacji tekst angielski
uważany będzie za rozstrzygający.

Z upoważnienia
Rządu Republiki Finlandii:
[Signed — Signé]¹

Z upoważnienia
Rządu Rzeczypospolitej Polskiej:
[Signed — Signé]²

¹ Signed by Pertti Paasio — Signé par Pertti Paasio.

² Signed by Krzysztof Skubiszewski — Signé par Krzysztof Skubiszewski.

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND ON THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Poland,

Desiring to expand and deepen their mutual relations in the field of economic, industrial, scientific and technical co-operation on a long term basis and in particular to create favourable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other;

Recognizing the need to protect investments by investors of both Contracting Parties and to stimulate the flow of capital and individual business initiative with a view to the economic prosperity of both Contracting Parties,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

(1) (a) "investment" shall mean any kind of asset invested in accordance with the laws of the Contracting Party receiving the investment on its territory. In particular, though not exclusively:

(i) movable and immovable property and any other property rights such as mortgages, liens or pledges;

(ii) stocks and other kinds of shares of companies and debentures of companies or interests in the property of such companies;

(iii) title or claim to money or to any performance having financial value;

(iv) intellectual and industrial property rights including rights with respect to copyrights, patents, trade marks, business names, industrial designs, trade secrets, technical processes and knowhow and goodwill;

(v) business concessions having financial value, that are required to conduct economic activity in accordance with the law of the Contracting Party concerned and are conferred by law, administrative decision or contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources;

(b) "returns" shall mean yield on investments, in particular: profit, interest, capital gains, dividends, royalties or other current yield;

(c) "investor" shall mean, with respect to either Contracting Party:

(i) natural persons, having the citizenship of either Contracting Party,

(ii) any companies, firms, organizations and associations established or created in accordance with laws of either Contracting Party with a seat on its territory;

(d) "territory" shall mean in respect of Finland and Poland the territory which constitutes the Republic of Finland and the Republic of Poland respectively;

(e) "Contracting Party" shall mean the Republic of Finland or the Republic of Poland as the context requires.

(2) (a) If an investment is envisaged in the territory of one Contracting Party by a company which is not covered by the definition in paragraph (1) (c) (ii) of this Article, but in which investors of the other Contracting Party have a predominant interest by virtue of equity participation, the former Contracting Party shall, if it admits the investment, by mutual agreement between the two Contracting Parties, regard the company as one which enjoys protection under this Agreement in respect of the said investment.

(b) However, if such a company has neglected to claim or has invoked remedies according to another investment protection Agreement with the third State concerned, it may not invoke protection under this Agreement.

Article 2

Applicability of this Agreement

(1) This Agreement shall only apply to investments made in accordance with the laws, regulations and procedures of the host country.

¹ Came into force on 29 March 1991, i.e., 30 days after the date (27 February 1991) on which the Contracting Parties had notified each other of the completion of the constitutional requirements, in accordance with article 14.

(2) Subject to the provisions of paragraph (1) of this Article, this Agreement shall apply to all investments made in the territory of a Contracting Party by nationals or companies of the other Contracting Party after July 1, 1986.

Article 3

Supplementary provisions

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over the present Agreement.

Article 4

Protection of Investments

Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations and in conformity with international law, at all times ensure fair and equitable treatment to the investments of investors of the other Contracting Party.

Article 5

Most-favoured-nation Provisions

(1) Subject to the provisions of Article 6, neither Contracting Party shall in its territory subject investments admitted in accordance with the provisions of this Agreement or returns of investors of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of investors of any third State.

(2) Neither Contracting Party, in respect of expropriation or nationalization shall in its territory subject investors of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investors of third States.

Article 6

Exceptions

The provisions of this Agreement relative to the granting of treatment not less favourable than that accorded to the investors of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

(a) any existing or future customs union or agreement regarding the formation of a free trade area or other forms of regional economic co-operation to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or

(b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

Article 7

Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party, whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, state of emergency or similar incidents shall, as regards restitution, indemnification, compensation or other form of settlement, be accorded, by the other Contracting Party treatment not less favourable than that which the Contracting Party accords to investors of third States. Such payments, if any, shall be freely transferable between the two Contracting Parties.

Article 8

Expropriation

(1) Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalized, expropriated or subjected to any other measures having effect equivalent to nationalization or expropriation in the territory of the other Contracting Party, except under the following conditions:

(a) the measures are taken in the public interest and under due process of law in accordance with international law;

(b) the measures are not discriminatory; and

(c) the measures are accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation.

Such compensation shall amount to the market value of the investments affected immediately before the measures referred to above in this paragraph were taken or became public knowledge and it shall be freely transferable in convertible currencies from the Contracting Party, at the official rate of exchange prevailing on the date used for the determination of value. The transfer shall be effected without undue delay within such a period as normally required for the completion of transfer formalities, in any case not exceeding six months. The compensation shall include interest from one month after the measure until the date of payment at a rate based on London Interbank Offered Rate for the appropriate currency and corresponding period of time.

(2) The provisions of paragraph (1) of this Article shall also apply to the returns from an investment as well as, in the event of liquidation, to the proceeds from the liquidation.

(3) The investor whose investment has been expropriated, shall have the right under the law of the expropriating Contracting Party to prompt review by a judicial or other appropriate authority of that Contracting Party of his case and of valuation of his investment in accordance with the principles set out in this paragraph.

Article 9

Repatriation of Investment and Returns

(1) Each Contracting Party shall, subject to and to the extent permitted by its laws and regulations, allow without restriction or undue delay (within six months) the transfer in convertible currency of:

(a) the profit, capital gains, dividends, royalties, technical assistance and other fees, interest and other returns accruing from investments of investors of the other Contracting Party;

(b) funds in repayment of loans related to an investment;

(c) the proceeds resulting from the total or partial sale or from the liquidation of any investment and;

(d) the net earnings of nationals of the other Contracting Party who are allowed to work in connection with an investment in its territory.

(2) The Contracting Parties shall also allow free transfer from their territories of movable property to which the investor retains his right of ownership and which constitutes a part of an investment by an investor of the other Contracting Party.

(3) The profits and any other returns from the investment in the Republic of Poland in non-convertible currency may be converted into foreign currency and transferred abroad when the competent Polish authorities have given prior permission. Such amount in convertible currency will be provided by the Polish National Bank against payment in the same non-convertible currency.

(4) The Finnish investors may use market mechanisms, e.g. auctions, to buy and sell foreign currency in accordance with the laws and regulations of the Republic of Poland. Thus received convertible currency is freely transferable.

(5) The Contracting Parties undertake to accord to transfers referred to in paragraphs

(1) — (4) of this Article treatment as favourable as that accorded to transfers originating from investments made by investors of any third State.

Article 10

Disputes between a Contracting Party and an Investor

(1) Disputes between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party concerning the obligation of the latter under Article 8 of this Agreement in relation to an investment of the former which have not been amicably settled during three months from written notification of a claim may, at the request of either party to the dispute, be submitted for settlement either to:

(a) the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (hereinafter called "the Centre"), having regard to the applicable provisions of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of the States opened for signature at Washington D.C. on 18 March 1965,¹ in the event both Contracting Parties shall have become a party to this Convention; or

(b) an international ad hoc arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law as then in force. The parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules.

(2) Notwithstanding the provisions of paragraph (1) of this Article relating to the submission of the dispute to arbitration the investor shall have the right, to choose the conciliation procedure before the dispute is submitted for arbitration.

(3) The arbitral awards shall be recognized and enforced by the Contracting Parties in accordance with the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards.²

(4) Neither Contracting Party shall pursue through diplomatic channels any dispute referred to arbitration in accordance with paragraph (1) of this Article unless:

(a) an arbitral tribunal decides that the dispute is not within its jurisdiction; or

(b) the other Contracting Party shall fail to abide or comply with any award rendered by an arbitral tribunal.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 575, p. 159.

² *Ibid.*, vol. 330, p. 3.

Article 11

Disputes between the Contracting Parties

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement should, if possible, be settled through diplomatic channels.

(2) If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled, it shall upon request of either Contracting Party, be submitted to an ad hoc Arbitral Tribunal.

(3) Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way:

Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. The appointed members shall then select a citizen of a third State, who on the approval of the two Contracting Parties shall be appointed chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other members.

(4) If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of other agreements, invite the President of the International Court of Justice to make such appointments. If the President is a citizen of either Contracting Party or if any other grounds prevent him from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President is a citizen of either Contracting Party or if any other grounds prevent him from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a citizen of either Contracting Party and who is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

(5) The Arbitral Tribunal shall determine its own procedure. The Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decision shall be final and binding on both Contracting Parties. The Tribunal shall, upon the request of either Contracting Party, state the reasons upon which the award is based.

(6) Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the Tribunal and of its participation in the arbitral proceedings; the costs of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The Tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties.

Article 12

Subrogation

If a Contracting Party makes a payment to any of its investors under a guarantee it has granted in respect of an investment, the other Contracting Party shall, without prejudice to the rights of the former Contracting Party under Article 11, recognize the transfer of any right or title of such investor to that Contracting Party and the subrogation of that Contracting Party to any right or title, subject to the other Contracting Party's right to set off taxes or other public charges due and payable from the investor.

Article 13

Consultations

The representatives of the Contracting Parties shall, whenever needed, hold meetings in order to review the implementation of this Agreement. These meetings shall be held on the proposal of one of the Contracting Parties at a place and at a time agreed upon through diplomatic channels.

Article 14

Entry into Force

This Agreement shall enter into force thirty days after the date on which the Governments of the Contracting Parties have notified each other that the constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Article 15

Duration and Termination

(1) The Agreement shall remain in force for a period of fifteen years. Thereafter it shall remain in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice of termination to the other.

(2) In respect of investments made prior to the date when the termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1—14 shall continue in effect for a further period of ten years after the date of termination and without prejudice to the application thereafter of the rules of general international law.

In witness whereof the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done at Helsinki, on 5th April, 1990, in two originals in the Finnish, Polish and English languages, all texts being equally authoritative. In the case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

For the Government
of the Republic of Finland:

PERTTI PAASIO

For the Gouvernement
of the Republic of Poland:

KRZYSZTOF SKUBISZEWSKI

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE
FINLANDE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE
POLOGNE RELATIF À LA PROMOTION ET LA PROTECTION
RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement de la République de Pologne,

Désireux de développer et d'approfondir leurs relations dans les domaines économique, industriel, scientifique et dans celui de la coopération technique sur une base à long terme et notamment de créer des conditions favorables aux investissements effectués par des investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie;

Conscients de la nécessité de protéger les investissements effectués par les investisseurs des deux Parties contractantes et de stimuler le flux des capitaux et les initiatives commerciales et industrielles individuelles favorables à la prospérité économique des deux Parties contractantes,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

DÉFINITIONS

Aux fins du présent Accord,

1. a) Le terme « investissement » désigne les avoirs de toute nature investis conformément à la législation de la Partie contractante qui accueille les investissements sur son territoire, en particulier mais non exclusivement :

- i) Les biens meubles et immeubles et tous autres droits réels tels qu'hypothèques, gages ou nantissements;
- ii) Les actions et autres types de participation sociale ainsi que les obligations de sociétés ou les intérêts dans la propriété de telles sociétés;
- iii) Les créances ou droits à prestations ayant une valeur économique;
- iv) Les droits de propriété intellectuelle ou industrielle y compris les droits d'auteurs, les brevets, les marques de fabrique ou de commerce, les noms déposés, les plans industriels, les secrets commerciaux, les procédés techniques, les connaissances et le savoir-faire et la clientèle;
- v) Les concessions industrielles ou commerciales comportant une valeur financière qui sont nécessaires à l'exercice d'une activité économique conformément à la législation de la Partie contractante intéressée et accordées par la loi, par décision administrative ou par contrat, y compris les concessions relatives à la prospection, la culture, l'extraction ou l'exploitation de ressources naturelles;

¹ Entré en vigueur le 29 mars 1991, soit 30 jours après la date (27 février 1991) à laquelle les Parties contractantes s'étaient informées de l'accomplissement des formalités constitutionnelles requises, conformément à l'article 14.

b) Le terme « revenus » désigne le rendement d'un investissement, notamment les bénéfices, intérêts, plus-values, dividendes, redevances ou autres rendements courants;

c) Le terme « investisseur », dans le cas de l'une ou l'autre Partie contractante, désigne

- i) Une personne physique possédant la nationalité de cette Partie contractante;
- ii) Les sociétés, entreprises ou associations dotées de la personnalité morale en vertu de la loi en vigueur de l'une ou l'autre Partie contractante et possédant un établissement sur le territoire de celle-ci;

d) Le terme « territoire » désigne, en ce qui concerne la Finlande et la Pologne, le territoire constituant respectivement la République de Finlande et la République de Pologne;

e) L'expression « Partie contractante » s'entend, selon le contexte, soit de la République de Finlande, soit de la République de Pologne.

2. a) Lorsqu'un investissement est envisagé sur le territoire de l'une des Parties contractantes par une société qui ne correspond pas à la définition donnée à l'alinéa c, ii, du paragraphe 1 du présent article mais dans laquelle les investisseurs de l'autre Partie contractante détiennent un intérêt dominant du fait de leur participation au capital social, la première Partie contractante, si elle admet ledit investissement, considère ladite société, par accord mutuel entre les Parties contractantes, comme une société bénéficiant de la protection prévue au présent Accord en ce qui concerne ledit investissement.

b) Toutefois, cette société ne peut bénéficier de la protection assurée par le présent Accord si elle a omis de saisir l'Etat tiers intéressé des recours prévus dans un autre accord relatif à la protection des investissements ou si elle s'en est prévaluée auprès de lui.

Article 2

CHAMP D'APPLICATION DE L'ACCORD

1. Le présent Accord n'est applicable qu'aux investissements conformes à la législation, à la réglementation et aux procédures du pays d'accueil.

2. Sous réserve des dispositions du premier paragraphe du présent article, le présent Accord est applicable à tous les investissements effectués après le 1er juillet 1986 sur le territoire de l'une des Parties contractantes par des ressortissants ou des sociétés.

Article 3

DISPOSITIONS SUPPLÉMENTAIRES

Si les dispositions de la loi de l'une ou l'autre Partie contractante ou des obligations résultant du droit des gens, qu'elles soient en vigueur ou établies par la suite entre les Parties contractantes en sus du présent Accord, devaient comporter une règle, soit à caractère général ou spécifique, qui reconnaisse aux investissements effectués par des investisseurs de l'autre Partie contractante, un traitement plus

favorable que celui prévu par le présent Accord, ladite règle l'emporte alors sur les dispositions du présent Accord dans la mesure où elle est plus favorable.

Article 4

PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Sous réserve de sa propre législation et de sa réglementation et conformément au droit international, chacune des Parties contractantes assure à tout moment un traitement juste et équitable aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante.

Article 5

CLAUSE DE LA NATION LA PLUS FAVORISÉE

1. Sous réserve des dispositions de l'article 6, aucune des Parties contractantes ne soumet sur son territoire les investissements admis conformément aux dispositions du présent Accord ou les revenus des investisseurs de l'autre Partie contractante à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements ou revenus des investisseurs d'un Etat tiers.

2. En ce qui concerne l'expropriation ou la nationalisation, aucune des Parties contractantes ne soumet, sur son territoire, les investisseurs de l'autre Partie contractante à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde aux investisseurs d'un Etat tiers.

Article 6

EXCEPTIONS

Les dispositions du présent Accord concernant l'octroi d'un traitement qui ne soit pas moins favorable que celui accordé aux investisseurs de tout Etat tiers ne doivent pas être interprétées comme obligeant une Partie contractante à étendre aux investisseurs de l'autre Partie contractante le bénéfice de tout traitement, préférence ou privilège découlant :

a) De toute union douanière existante ou future ou d'un accord relatif à la création d'une zone de libre-échange ou de toutes autres formes de coopération régionale auxquels l'une ou l'autre des Parties contractantes est ou pourrait devenir partie; ou

b) De tout accord ou arrangement international concernant entièrement ou principalement la fiscalité.

Article 7

INDEMNISATION POUR PERTES

Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements sur le territoire de l'autre Partie contractante subissent des pertes du fait d'une guerre ou autre conflit armé, d'un état d'urgence ou d'événements similaires, bénéficient de la part de cette dernière Partie d'un traitement non moins favorable que

celui qu'elle accorde aux investisseurs d'un Etat tiers en ce qui concerne la restitution, l'indemnisation, la réparation ou toute autre forme de règlement. Les paiements qui pourraient être ainsi effectués devront être librement transférables entre les deux Parties contractantes.

Article 8

EXPROPRIATION

1. Les investissements des investisseurs de l'une ou l'autre des Parties contractantes ne peuvent être soumis à nationalisation, expropriation ni à aucune autre mesure d'effet équivalent à une nationalisation ou à une expropriation sur le territoire de l'autre Partie contractante, sauf dans les conditions suivantes :

a) Les mesures doivent être prises dans l'intérêt public et dans le respect de la légalité conformément au droit des gens;

b) Les mesures ne doivent pas être discriminatoires; et

c) Les mesures doivent être accompagnées de dispositions concernant une indemnisation rapide, appropriée et effective.

Ladite indemnisation doit correspondre à la valeur marchande des investissements expropriés établie immédiatement avant l'adoption des mesures visées ci-avant ou avant que celles-ci ne soient rendues publiques. Elle doit être librement transférable en devises convertibles au taux de change officiel pratiqué à la date à laquelle la valeur a été établie. Le transfert doit être effectué sans retard injustifié dans un délai n'excédant pas la période normalement requise pour les formalités dudit transfert, période ne dépassant pas en tout état de cause six mois. L'indemnisation comprend les intérêts courus à partir d'un mois suivant la prise des mesures d'expropriation jusqu'à la date du paiement. Les intérêts sont calculés au taux LIBOR de la monnaie appropriée pendant la période de temps dont il s'agit.

2. Les dispositions du premier paragraphe du présent article s'appliquent également aux revenus d'un investissement, ainsi que, dans le cas d'une liquidation, au produit de ladite liquidation.

3. L'investisseur dont l'investissement a été exproprié a, en vertu de la législation de la Partie contractante expropriante, le droit à un examen rapide, par l'autorité judiciaire ou par une autre autorité appropriée de ladite Partie contractante, de son cas et de l'évaluation de son investissement conformément aux principes énoncés au présent paragraphe.

Article 9

RAPATRIEMENT DES INVESTISSEMENTS ET DES REVENUS

1. Sous réserve de sa législation et de sa réglementation et dans la mesure où celles-ci le permettent, chacune des Parties contractantes autorise le transfert en toute monnaie convertible, sans retard injustifié ni restrictions :

a) Des bénéfices, plus values, dividendes, redevances, rétributions de services d'assistance technique et autres droits, intérêts et autres revenus provenant d'investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante;

- b) Des fonds constituant le remboursement de prêts liés à un investissement;
- c) Du produit de la vente totale ou partielle ou de la liquidation d'un investissement et;
- d) De la rémunération nette de ressortissants de l'autre Partie contractante autorisés à travailler dans le cadre d'un investissement effectué sur son territoire.

2. En outre, les Parties contractantes autorisent le libre transfert, à partir de leurs territoires, de biens meubles, à l'égard desquels l'investisseur détient toujours un droit de propriété et qui font partie d'un investissement effectué par un investisseur de l'autre Partie contractante.

3. Les bénéficiaires et les autres revenus provenant d'un investissement effectué en République de Pologne en monnaie non convertible peuvent être convertis en devises et transférés à l'étranger sous réserve de l'accord préalable des autorités polonaises compétentes. Le montant en devises convertibles sera mis à disposition par la Banque nationale de Pologne contre paiement dans la même monnaie non convertible.

4. Il est loisible aux investisseurs finlandais d'avoir recours aux mécanismes du marché, c'est-à-dire aux enchères, pour acheter ou vendre des devises conformément à la législation et à la réglementation de la République de Pologne. Une monnaie convertible ainsi acquise est librement transférable.

5. Les Parties contractantes s'engagent à accorder aux transferts visés aux paragraphes 1 à 4 du présent article un traitement aussi favorable que celui qu'elles appliquent aux transferts résultant des investissements effectués par des investisseurs de tout pays tiers.

Article 10

DIFFÉRENDS ENTRE UNE PARTIE CONTRACTANTE ET UN INVESTISSEUR

1. Un différend entre un investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante concernant l'obligation de cette dernière en vertu de l'article 8 du présent Accord à propos d'un investissement effectué par ledit investisseur qui n'a pu être réglé à l'amiable dans un délai de trois mois à compter de la notification écrite d'une demande peut, à la diligence de l'une ou l'autre partie au différend, être porté en vue de son règlement, soit

a) Devant le Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (ci-après dénommés « le Centre ») à la lumière des dispositions applicables de la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965¹, au cas où les deux Parties contractantes soient devenues parties à ladite Convention, ou

b) Devant un tribunal arbitral international *ad hoc* créé aux termes du Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international. Il est loisible aux parties au différend de convenir par écrit de modifier ledit Règlement.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 575, p. 159.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 du présent article concernant la soumission du différend à l'arbitrage, l'investisseur a le droit d'avoir recours à une procédure de conciliation avant ladite soumission à l'arbitrage.

3. Les sentences arbitrales seront reconnues et exécutées par les parties contractantes conformément à la Convention pour la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères adoptée à New York en 1958¹.

4. Aucune des Parties contractantes n'aura recours à la voie diplomatique à propos d'un différend soumis à l'arbitrage conformément au paragraphe 1 du présent article à moins que :

a) Un tribunal arbitral décide qu'un différend ne relève pas de sa juridiction; ou que

b) L'autre Partie contractante ait négligé de se conformer à une sentence rendue par un tribunal arbitral.

Article 11

RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE LES PARTIES CONTRACTANTES

1. Les différends survenant entre les Parties contractantes à propos de l'interprétation ou de l'application du présent Accord sont, dans la mesure du possible, réglés par la voie diplomatique.

2. Si un différend entre les parties contractantes ne peut être réglé de la sorte, il est porté, à la diligence de l'une ou l'autre Partie contractante, devant un tribunal arbitral.

3. Ledit tribunal arbitral est constitué pour chaque affaire de la façon suivante :

Dans les deux mois qui suivent la réception de la requête d'arbitrage, chacune des deux Parties contractantes désigne un membre du tribunal. Ces deux membres choisissent alors un ressortissant d'un Etat tiers qui, après approbation des deux parties contractantes, est nommé Président du tribunal. Le Président est nommé dans les deux mois qui suivent la désignation des deux autres membres.

4. Si les nominations requises n'ont pas été faites dans les délais prévus au paragraphe 3 du présent article, l'une ou l'autre Partie contractante peut, faute d'autre accord, inviter le Président de la Cour internationale de Justice à procéder à ces nominations. Si le Président est ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante, ou s'il est empêché pour toute autre raison de remplir cette fonction, le Vice-Président est invité à procéder aux nominations requises. Si le Vice-Président est ressortissant de l'une des Parties contractantes ou s'il est lui-même empêché de remplir cette fonction, les nominations sont effectuées par le membre de la Cour internationale de Justice le plus ancien qui n'est ressortissant d'aucune des deux Parties contractantes et qui n'est pas lui-même empêché.

5. Le tribunal arbitral établit son règlement intérieur. Il prend ses décisions à la majorité des voix. Ces décisions sont sans appel et ont force obligatoire pour les deux parties contractantes. A la demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes, le tribunal indique les raisons qui fondent sa sentence.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 330, p. 3.

6. Chacune des Parties contractantes assume les dépenses du membre du Tribunal qu'elle a désigné ainsi que les frais de sa représentation dans les procédures arbitrales. Les frais du Président et les autres frais sont répartis également entre les Parties contractantes. Il est toutefois loisible au tribunal de stipuler dans sa sentence qu'une part plus importante des frais incombera à l'une des Parties contractantes et cette décision a force obligatoire pour les deux parties contractantes.

Article 12

SUBROGATION

Si l'une des Parties contractantes verse un certain montant, en vertu d'une garantie donnée à un de ses investisseurs, l'autre Partie contractante reconnaît, sans préjudice des droits de la première Partie contractante découlant de l'article 10, que tous droits ou titres dudit investisseur sont transférés à la première Partie contractante, et que celle-ci est subrogée dans lesdits droits ou titres, sous réserve du droit de l'autre Partie contractante de déduire les impôts et les autres taxes publiques dus et payables par l'investisseur.

Article 13

Les représentants des parties contractantes tiennent, toutes les fois que nécessaire, des réunions en vue de faire le point de l'exécution du présent Accord. Ces réunions se tiennent, sur proposition d'une des Parties contractantes, en un lieu et à une date arrêtés de commun accord par voie diplomatique.

Article 14

ENTRÉE EN VIGUEUR

Le présent Accord entrera en vigueur trente jours suivant la date à laquelle les gouvernements des Parties contractantes se seront mutuellement informés que les formalités constitutionnelles requises pour son entrée en vigueur ont été accomplies.

Article 15

DURÉE ET DÉNONCIATION

1. Le présent Accord restera en vigueur pendant une période de quinze ans. Par la suite, il demeurera en vigueur jusqu'à l'expiration d'une période de douze mois à compter de la date à laquelle l'une ou l'autre Partie contractante aura communiqué à l'autre un préavis écrit de dénonciation.

2. En ce qui concerne les investissements effectués avant la date à laquelle la dénonciation du présent Accord deviendra applicable, les dispositions des articles 1 à 14 continueront à s'appliquer pendant une période de dix ans suivant la date à laquelle l'Accord aura pris fin et ce sans préjudice de l'application ultérieure des règles du droit international.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Helsinki, le 5 avril 1990, en double exemplaire en langues finnoise, polonaise et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation le texte anglais départagera.

Pour le Gouvernement
de la République de Finlande :

PERTTI PAASIO

Pour le Gouvernement
de la République de Pologne :

KRZYSZTOF SKUBISZEWSKI
